

OPRACOWAŁA:

Beata Brzoska, Daria Kowalska

osoba wspierająca: Karolina Kozioł-Mospinek

Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Wojciecha Korfańtego w Mysłowicach

Promowanie zrównoważonej mobilności i aktywności fizycznej oraz wpływ różnych środków transportu na jakość powietrza

POZIOM EDUKACYJNY:	PRZEDMIOT:
szkoła podstawowa, klasy 6-8	wychowanie fizyczne, biologia, godzina z wychowawcą

TEMAT PRZEWODNI:

Promowanie zrównoważonej mobilności i aktywności fizycznej oraz wpływ różnych środków transportu na jakość powietrza

CEL LEKCJI:

Rozwinięcie świadomości klimatyczno-środowiskowej i kształtowanie postaw prośrodowiskowych w zakresie codziennych wyborów transportowych i ich konsekwencji dla środowiska oraz zdrowia.

METODY PRACY / DZIAŁANIA NA LEKCJACH

Ćwiczenia praktyczne

- Wymień pozytywne i negatywne skojarzenia z transportem.
- Uświadom sobie, jak się poruszamy na co dzień, jak często podróżujemy i jakimi środkami lokomocji.
- Określ korzyści zdrowotne płynące z aktywnych form ruchu na powietrzu (spacer, rower, hulajnoga).
- Sprawdź, czym jest ślad węglowy.
- Jak powstaje smog?
- Wyszukaj, jaki rodzaj transportu emituje największy, a jaki najmniejszy ślad węglowy.
- Wymień sposoby transportu bezemisyjnego.

- Sprawdź, jaki procent uczniów dojeżdża do twojej szkoły autem, ilu komunikacją miejską, a ilu przychodzi pieszo/przyjeżdża rowerem, hulajnogą.
- Oceń, jaki jest „koszt środowiskowy” (emisje zanieczyszczeń, hałas, zużycie zasobów) różnych środków transportu.

Ćwiczenia terenowe

- Idź na spacer po okolicy i porozmawiaj z mieszkańcami, jak oceniają warunki do uprawiania sportu na świeżym powietrzu w twoim mieście (uwzględnij, czy są ścieżki rowerowe, chodniki, zieleń, boiska; jaki jest zapach powietrza, jego widoczność; oceń poziom hałasu).
- Wyznacz trzy różne trasy po okolicy i sprawdź, jaka jest liczba przejeżdżających samochodów w danym czasie (np. 10 min), czy widać dym z kominów (w sezonie grzewczym), czy są np. place budowy, czy jest zieleń.
- Zaprojektuj mapę z optymalną „zieloną trasą” prowadzącą do szkoły (omijającą główne drogi, korki, minimalizującą narażenie na spaliny).
- Wyznacz trasę cichej mobilności – ze szkoły do wybranego punktu docelowego. Zwróć uwagę na poziom hałasu, ryzyko zanieczyszczeń i bezpieczeństwo.

Ćwiczenia z zakresu sprawczości zgodne z filozofią *zero waste*

- Ze starych przedmiotów wykonaj przyrządy do ćwiczeń na powietrzu, np. wykorzystaj puste butelki do ułożenia toru przeszkód, użyj butelek napełnionych piaskiem jako hantli, piłkę utwórz ze starej gazety, z kartonu stwórz tarczę do rzutek.
- Wybierz rower, hulajnogę lub spacer jako sposób przemieszczania się do szkoły.
- Zorganizuj spacer lub bieg po najbliższej okolicy, zbierając śmieci.

Ćwiczenia z wyobraźni

- Zaplanuj wyjazd na wakacje lub wycieczkę, uwzględniając korzyści dla środowiska.
- Zorganizuj konkurs, kto najbardziej zmniejszy swój ślad węglowy w wyznaczonym dla grupy czasie.
- Stwórz dekalog Eko-Podróżnika z zasadami świadomego wyboru transportu i dbania o zdrowie/powietrze.
- Zaproponuj wykonanie miesięcznego kalendarza, na którym uczniowie będą wklejać karteczki z jedną małą zmianą w swoim codziennym transporcie.

Ćwiczenia z lokalności i regionalności

- Sprawdź, gdzie w twojej okolicy znajdują się ścieżki rowerowe, trasy biegowe, boiska.
- Zorientuj się, gdzie w najbliższej okolicy bezpiecznie jest uprawiać sport na świeżym powietrzu, a gdzie lepiej tego unikać.
- Udaj się z wizytą do Wydziału Ochrony Środowiska i Wydziału Komunikacji UM, aby sprawdzić ilość samochodów w mieście – również samochodów elektrycznych zarejestrowanych w mieście, a także zorientować się, jakie programy antysmogowe są realizowane w mieście.
- Sprawdź alerty smogowe na stronie internetowej miasta.
- Rozwieś plakaty zachęcające do wyboru bardziej ekologicznych sposobów dojazdu do szkoły.

Ćwiczenia oparte na międzypokoleniowości

- Porozmawiaj z dziadkami, jak kiedyś wyglądała komunikacja, jak najczęściej podróżowali, jak kiedyś wyglądało powietrze w mieście, czy uprawiano sport na zewnątrz bez obaw o smog, czy zauważyli zmiany na lepsze.

- Wspólnie z seniorami zasadź drzewa filtrujące powietrze na terenie szkoły, zorganizuj wspólną akcję sprzątnięcia zaśmieconego skweru.

UWAGI DO LEKCJI:

Zwrócenie uwagi uczniom, że aktywność fizyczna to nie tylko treningi, ale też codzienny ruch, który w połączeniu ze świadomymi wyborami transportowymi pozytywnie wpływa na zdrowie osobiste i jakość powietrza w całej społeczności.

(EKO)INSPIROWNIK NAUCZYCIELSKI. MATERIAŁY DODATKOWE I MULTIMEDIA

Aplikacja Airly, Kanarek – ostrzeżenia o smogu

Kalkulator ekologiczny śladu emisji CO2 dostępny online na stronie [carbonfootprint.com](https://calculator.carbonfootprint.com)
<https://calculator.carbonfootprint.com/calculator.aspx?lang=pl>

Jaki transport jest eko? https://www.youtube.com/watch?v=-_rdLLf1dKI

Jak transport wpływa na klimat? <https://www.youtube.com/watch?v=ExktzrdFa7I>

Jak walczyć ze smogiem? <https://www.youtube.com/watch?v=EnAwOjaucCA>

Jak powstaje smog? <https://www.youtube.com/watch?v=YhxtliyWOMs>

SŁOWA KLUCZE:

transport, transport bezemisyjny, komunikacja, mobilność zrównoważona, ekopodróż, smog, ślad węglowy, aktywność fizyczna, zielona trasa, zanieczyszczenie powietrza